

Brüssel, 18.7.2014
COM(2014) 476 final

2014/0218 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

19. märtsil 2008 võttis komisjon vastu ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega EÜ asutamislepingu transpordiartikli (EÜ asutamislepingu artikli 71 lõige 1, nüüd Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 91) alusel hõlbustatakse piiriülest jõustamist liiklusohutuse valdkonnas. Kõnealuse direktiivi peamine eesmärk oli lõpetada mitteresidentidest sõidukijuhtide anonüümsus ja tagada, et liiklusalased õigusrikkumised ei jää karistamata. Sel põhjusel on direktiivis sätestatud liikmesriikide vastastikune juurdepääs elektroonilise andmevahetusvõrgu kaudu üksteise sõidukite registreerimisandmetele. Sellega on neil võimalik tuvastada juhte, kes välismaal sooritavad liiklusalaseid õigusrikkumisi, ning tagada seega mitteresidentidest ja residentidest juhtide võrdne kohtlemine. Kui sõidukiomaniku nimi ja aadress on teada, võib oletatavale õigusrikkujale saata direktiiviga kehtestatud näidise kohase kirja. Liikmesriik, kus rikkumine toime pandi, säilitab oma õiguse teha otsus liiklusalase õigusrikkumise suhtes võetavate järelmeetmete kohta.

Direktiiv 2011/82/EL võeti vastu 25. oktoobril 2011. Euroopa Parlament ja nõukogu valisid õiguslikuks aluseks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 87 lõike 2, milles käsitletakse politseikoostööd. 25 liikmesriiki pidid kõnealuse direktiivi sätteid üle võtma 7. novembriks 2013. Kooskõlas aluslepingutele lisatud protokollidega nr 21 ja nr 22 otsustasid Taani, Ühendkuningriik ja Iirimaa jätta kõnealune direktiiv vastu võtmata ja kohaldamata.

Komisjon toetas täielikult vastuvõetud direktiivi sisu, kuid otsustas vaidlustada direktiivi õigusliku aluse Euroopa Liidu Kohtus. Oma 6. mai 2014. aasta otsuses kohtuasjas C-43/12, komisjon vs. Euroopa Parlament ja nõukogu, tühistas Euroopa Kohus direktiivi 2011/82/EL, kuid luges selle tagajärjed kehtivaks seni, kuni mõistliku aja jooksul, mis ei või olla pikem kui 12 kuud alates kohtuotsuse väljakuulutamisest, jõustub uus, transpordiartikli alusel vastu võetud direktiiv.

Nimetatud kohtuotsuse täitmiseks koostas komisjon ettepaneku uue direktiivi kohta, mille õiguslik alus on korrektne (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 91).

Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega

Sarnaselt nüüdseks tühistatud direktiiviga on käesolev ettepanek kooskõlas ELi poliitikaga, milles käsitletakse inimeste tervist ja keskkonna kaitset. Sellega täiendatakse ka nõukogu raamotsust 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta. Otsuses on sätestatud selliste lõplike otsuste piiriülese tunnustamise ja jõustamise mehhanism, milles käsitletakse rahalisi karistusi, muuhulgas ka liiklusalaste õigusrikkumiste eest määratud karistusi.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

Võrreldes nüüdseks tühistatud direktiiviga ei sisalda käesolev ettepanek ühtegi uut elementi. Kavandatud muudatused, mis tehakse selleks, et kohandada eelmist teksti uue õigusliku alusega, ei ole seepärast sisulised. Seepärast ei olnud vaja uuesti konsulteerida sidusrühmadega ega ajakohastada komisjoni esialgset ettepanekut käsitlevat mõjuhindangut¹.

Enne seda, kui võeti vastu nüüdseks tühistatud direktiiv, konsulteeriti Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Euroopa Andmekaitseinspektori ja Regioonide Komiteega.

¹ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2008/sec_2008_0351_2_en.pdf

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee avaldas oma arvamuse 17. septembril 2008². Komitee pidas tühistatud direktiivi käsitlevat ettepanekut heaks vahendiks, et adekvaatselt tegelda teises liikmesriigis toimepandud liiklusnõuete rikkumistega. Selleks et muuta direktiivi tõhusamaks, tehti ettepanek rikkumiste loetelu laiendada. Lisaks kutsus Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee nõukogu ja liikmesriike üles täiendama direktiivi ka kiirete parandustega, milles käsitletakse tulemuslikke ja tõhusaid kontrolle ning karistusi. Mõned pakutud täiendavad õigusrikkumised lisati vastuvõetud direktiivi loetelusse.

Euroopa Andmekaitseinspektor avaldas oma arvamuse 8. mail 2008³. Euroopa Andmekaitseinspektor jõudis järeldusele, et nüüdseks tühistatud direktiivi ettepanekus põhjendati piisavalt piiriülese teabevahetussüsteemi kehtestamist ning kitsendati asjakohasel viisil kogutavate ja edastatavate andmete kvaliteeti. Euroopa Andmekaitseinspektor tegi teksti parandamiseks mõned soovitused. Euroopa Andmekaitseinspektor ei esitanud vastuväiteid juba olemasoleva andmevahetustaristu kasutamise kohta, kuivõrd sellega piiratakse rahalist ja halduskoormust, aga rõhutas, et see ei tohiks kaasa tuua koostalitlusvõimet muude andmebaasidega. Mõned tema ettepanekud lisati vastuvõetud direktiivi.

Ettepaneku osas konsulteeriti Regioonide Komiteega, kes 17. aprillil 2008 otsustas arvamuse avaldamata jätta.

² ELT C 77, 31.3.2009, lk 70–72.

³ ELT C 310, 5.12.2008, lk 9.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Kavandatud meetme kokkuvõte

Ettepanek on peaaegu identne nüüdseks tühistatud direktiivi tekstiga. Tehti ainult mõned väiksemad muudatused, mida peeti hädavajalikuks selleks, et täita Euroopa Kohtu otsust. Seepärast muudeti õiguslikku alust ning jäeti välja põhjendused, milles osutati erisätetele, mida kohaldatakse Ühendkuningriigi, Iirimaa ja Taani suhtes, ning samuti komisjoni avaldus seoses õigusliku alusega, mis ei ole enam asjakohane. Lisaks sellele muudeti viidet andmekaitse-eeskirjadele põhjenduses 20 (tühistatud direktiivi põhjendus 19) ja vastavas artiklis 7. Artikli 4 viited Prümi otsustele seoti paremini tekstiga ilma sisu muutmata ning lõiked 2 ja 3 sõnastati ümber, et parandada kõnealuse artikli loogilist struktuuri. Ajakohastati andmeid, milles käsitletakse ülevõtmis- ja delegeerimisvolitusi ning samuti aruandekohustusi. Mõned väiksemad muudatused tehti ka selleks, et käsitleda standardse õigusloome küsimusi.

Õiguslik alus

Õiguslik alus EL-i tasandil liiklusohutuse valdkonnas meetmete vastuvõtmiseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 91 lõike 1 punkt c. Kõnelause artikli kohaselt „(...) nõukogu, toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt (...), sätestab: (...) c) meetmed transpordi ohutuse tõhustamiseks.” Kohus leidis, et kõnealune õiguslik alus oli asjakohane, sest direktiivi 2011/82/EL sätete sisu kontrollimisel leidis kinnitust, et kõnealuse direktiiviga loodud liikmesriikide pädevate ametiasutuste vaheline teabevahetussüsteem on liiklusohutuse parandamise vahend, mille abil Euroopa Liit saab kõnealust eesmärki täita. Kohus leidis ka, et kuna nii eesmärgi kui ka sisu poolest oli direktiiv 2011/82/EL liiklusohutuse parandamiseks võetud meede Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 91 lõike 1 punkt c tähenduses, oleks see tulnud vastu võtta kõnealuse sätte alusel (vt kohtuotsuse punktid 44–46).

Ühendkuningriigi, Iirimaa ja Taaniga seotud põhjenduste väljajätmine

Nagu on osutatud tühistatud direktiivi põhjendustes 22 ja 23, oli Ühendkuningriigil, Iirimaa ja Taanil vastavalt aluslepingutele lisatud protokollidele nr 21 ja 22 võimalus mitte osaleda kõnealuse direktiivi vastuvõtmisel ning see ei olnud nende suhtes siduv ega kohaldatav. Käesolev ettepanek põhineb aga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 91 lõike 1 punktil c, mille suhtes ei kohaldata eespool nimetatud protokolle. Kuna kõnealuseid protokolle kohaldatakse üksnes Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotise suhtes, tuleks eespool nimetatud põhjendused välja jätta.

Andmekaitse

Kuna nüüdseks tühistatud direktiiv võeti vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 87 lõike 2 alusel, tuginesid andmekaitse-eeskirjad nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsuses 2008/977/JSK (kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta) kirjeldatud kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö kohasele isikuandmete kaitse korrale. See oli nii ka seetõttu, et direktiivi 95/46/EÜ ei kohaldata isikuandmete suhtes, mida töödeldakse sellise tegevuse käigus, mis on hõlmatud kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostööga (vt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõige 2).

Käesolev ettepanek põhineb aga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 91 lõike 1 punktil c ning seepärast tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete

vaba liikumise kohta)⁴ sätestatud andmekaitse üldeeskirju. Seega tuleks ettepanekus osutada direktiivile 95/46/EÜ nii üldises mõttes kui ka sellistele sätetele, milles käsitletakse andmete parandamist, kustutamist, blokeerimist ja maksimaalset säilitamise tähtaega, nagu on märgitud tühistatud direktiivi artiklis 7. Enam ei ole vaja osutada Prümi otsuste isikuandmete kaitse eeskirjadele, kuna direktiiviga 95/46/EÜ on ette nähtud andmekaitse piisav tase.

Arvestades kaasseadusandjate vahel käimasolevaid läbirääkimisi komisjoni ettepaneku üle seoses andmekaitset käsitleva määrusega, millega asendatakse direktiiv 95/46/EÜ, ning sõltuvalt ajakavast ja menetluste tulemustest, võiks olla asjakohane muuta viiteid enne käesoleva direktiivi vastuvõtmist.

Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega samamoodi kooskõlas, nagu seda oli ka nüüdseks tühistatud direktiiv.

4. MÕJU EELARVELE

Eelarvele ei ole muud mõju peale selle, mida on juba nimetatud tühistatud direktiivis.

5. TÄIENDAV TEAVE

Euroopa Majanduspiirkond

Kavandatud direktiiv on Euroopa Majanduspiirkonna jaoks oluline ning seetõttu tuleks seda laiendada EMP-le.

⁴ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise
kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõike 1 punkti c,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁵,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁶,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liiklusohutuse parandamine on liidu transpordipoliitika üks peamisi eesmärke. Liit järgib liiklusohutuse parandamise poliitikat, mille eesmärk on vähendada liikluses hukkunute ja vigastatute arvu ning varalist kahju. Selle poliitika oluline komponent on selliste karistuste järjepidev jõustamine, mis on määratud liidus toimepandud liiklusalaste õigusrikkumiste eest, mis kahjustavad olulisel määral liiklusohutust.
- (2) Vaatamata praegustele võimalustele, mida pakuvad nõukogu otsus 2008/615/JSK⁷ ning nõukogu otsus 2008/616/JSK⁸ (edaspidi „Prümi otsused”), jäävad teatavate liiklusalaste õigusrikkumiste eest määratud rahalised karistused sageli jõustamata vajaliku menetluskorra puudumise tõttu, kui õigusrikkumine on pandud toime muus liikmesriigis registreeritud sõidukiga. Käesoleva direktiiviga püütakse tagada, et ka sellistel juhtudel oleks tagatud liiklusohutusnõuete rikkumiste uurimise tõhusus.

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

⁶ ELT C [...], [...], lk [...].

⁷ Nõukogu otsus 2008/615/JSK, 23. juuni 2008, piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1).

⁸ Nõukogu otsus 2008/616/JSK, 23. juuni 2008, millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 12).

- (3) Komisjon rõhutas oma 20. juuli 2010. aasta teatises „Euroopa kui liiklusohutusala: poliitikasuunised liiklusohutuse valdkonnas aastateks 2011–2020”, et liikluseeskirjade jõustamine jääb üheks põhiteguriks, millega luuakse tingimused vigastuste ja surmajuhtumite arvu oluliseks vähendamiseks. Nõukogu kutsus oma 2. detsembri 2010. aasta järeldustes liiklusohutuse kohta üles kaaluma ka liikluseeskirjade veelgi rangemat jõustamist liikmesriikide poolt ja vajaduse korral liidu tasandil. Nõukogu palus komisjonil uurida, kas vajaduse korral saaks liikluseeskirju liidu tasandil ühtlustada ja võtta vastu täiendavad meetmed liiklusalaste õigusrikkumistega seotud piiriülese jõustamise hõlbustamiseks, eelkõige raskete liiklusõnnetuste korral.
- (4) 19. märtsil 2008 võttis komisjon vastu ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 71 lõike 1 punkti c (nüüd Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 91) alusel hõlbustatakse karistuste piiriülest jõustamist liiklusohutuse valdkonnas. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/82/EL⁹ võeti siiski vastu Euroopa Liidu toimimise artikli 87 lõike 2 alusel. Oma 6. mai 2014. aasta otsusega kohtuasjas C-43/12¹⁰ tühistas Euroopa Kohus direktiivi 2011/82/EL põhjendusega, et direktiivi ei saanud õiguspäraselt vastu võtta artikli 87 lõike 2 alusel. Kohus luges direktiivi 2011/82/EL tagajärjed kehtivaks seni, kuni mõistliku aja jooksul, mis ei või olla pikem kui 12 kuud alates kohtuotsuse väljakuulutamisest, jõustub uus, Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 91 lõike 1 punkti c alusel vastu võetud direktiiv. Seega tuleks uus direktiiv võtta vastu kõnealuse artikli alusel.
- (5) Ergutada tuleks ka kontrollimeetmete suuremat ühtlustamist liikmesriikide vahel ning komisjon peaks sellega seoses uurima, kas on vaja koostada liiklusohutuse automaatse kontrolli seadmete ühtsed standardid.
- (6) Tuleks suurendada liidu kodanike teadlikkust eri liikmesriikides kehtivatest liiklusohutuse eeskirjadest ning käesoleva direktiivi rakendamisest, eelkõige sobivate meetmete abil, millega tagatakse piisava teabe andmine selle kohta, millised on liiklusohutuse eeskirjade rikkumise tagajärjed muus liikmesriigis kui see, milles sõiduk on registreeritud.
- (7) Selleks et parandada liiklusohutust kõikjal liidus ja tagada juhtide, nimelt residendist ja mitteresidendist õigusrikkujate võrdne kohtlemine, tuleks hõlbustada karistuste jõustamist olenemata sellest, millises liikmesriigis sõiduk on registreeritud. Sel eesmärgil tuleks kasutada piiriülese teabevahetuse süsteemi, mis hõlmab teatud kindlaksmääratud liiklusohutusnõuete rikkumisi, olenemata sellest, kas kõnealuses liikmesriigis karistatakse selliseid õigusrikkumisi kriminaal- või halduskorras, ning võimaldada liikmesriigile, milles pandi toime õigusrikkumine, juurdepääs sõidukite riiklikele registreerimisandmetele liikmesriigis, kus sõiduk on registreeritud.
- (8) Tõhusam piiriülene juurdepääs sõidukite riiklikele registreerimisandmetele, mis peaks lihtsustama isikute tuvastamist, keda kahtlustatakse

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/82/EL, 25. oktoober 2011, millega hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusega seotud liiklusnõuete rikkumise kohta (ELT L 288, 5.11.2011, lk 1).

¹⁰ Kohtuotsus kohtuasjas C-43/12, Euroopa Komisjon vs. Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu, EU:C:2014:298.

liiklusohutusnõuete rikkumises, võib mõjuda tõkestavalt ja ajendada käituma ettevaatlikumalt juhti, kes sõidab sõidukiga, mis on registreeritud muus liikmesriigis kui see, milles ta paneb toime õigusrikkumise, ja hoidma sellega ära liiklussurmasid.

- (9) Käesoleva direktiiviga hõlmatud liiklusohutusnõuete rikkumisi ei käsitle liikmesriigid ühtviisi. Mõnes liikmesriigis klassifitseeritakse sellised rikkumised siseriikliku õiguse alusel haldusrikkumisteks, teistes kuritegudeks. Käesolevat direktiivi kohaldatakse vaatamata sellele, kuidas siseriikliku õiguse alusel neid õigusrikkumisi kvalifitseeritakse.
- (10) Prümi otsuste raames tagavad liikmesriigid üksteisele juurdepääsuõiguse oma sõidukite riiklikele registreerimisandmetele, et parandada teabevahetust ja kiirendada kehtivaid menetlusi. Käesolevasse direktiivi tuleks võimaluse piires kaasata Prümi otsustega sätestatud tehnilised nõuded ja automatiseeritud andmevahetuse kättesaadavus.
- (11) Käesoleva direktiivi kohane andmevahetus peaks toimuma olemasoleva rakendustarkvara baasil ning kõnealune rakendustarkvara peaks samal ajal hõlbustama ka liikmesriikide aruandlust komisjonile. Kõnealune rakendustarkvara peaks võimaldama liikmesriikidel kiiresti, turvaliselt ja konfidentsiaalselt vahetada konkreetset teavet sõidukite riiklike registreerimisandmete kohta. Ära tuleks kasutada Euroopa mootorsõidukite ja juhilubade infosüsteemi (EUCARIS) rakendustarkvara, mis Prümi otsuste kohaselt on liikmesriikidele sõidukite riiklike registreerimisandmete osas kohustuslik. Komisjon peaks koostama käesoleva direktiivi eesmärkidel kasutatava rakendustarkvara toimimise kohta hindamisaruande.
- (12) Ülalnimetatud rakendustarkvara kasutusala peaks piirduma liikmesriikide riiklike kontaktpunktide vahelises teabevahetuses kasutatavate protsessidega. Kõnealuse teabe kasutamise kord ja automatiseeritud protsessid sellise tarkvara alla ei kuulu.
- (13) ELi sisejulgeoleku infohaldusstrateegia eesmärk on leida teabe vahetamiseks kõige lihtsamad, ökonoomsemad ja kõige hõlpsamini jälgitavad lahendused.
- (14) Liikmesriikidel peaks olema võimalus võtta ühendust probleemse sõiduki omaniku, valdaja või muu tuvastatud isikuga, keda kahtlustatakse liiklusohutusnõuete rikkumises, et hoida asjaomast isikut kursis kohaldatava menetlusega ning juriidiliste tagajärgedega, mis on ette nähtud selle liikmesriigi õiguses, milles pandi toime õigusrikkumine. Seda tehes peaksid liikmesriigid kaaluma võimalust edastada teave liiklusohutusnõuete rikkumise kohta keeles, milles on välja antud sõiduki registreerimisdokumendid, või keeles, millest asjaomane isik kõige tõenäolisemalt aru saab, et tagada, et kõnealune isik saab selgelt aru talle edastatud teabest. Liikmesriigid peaksid kohaldama sobivaid menetlusi, et tagada üksnes asjaomase isiku ja mitte kolmandate osaliste teavitamine. Selleks peaksid liikmesriigid kasutama üksikasjalikku korda, mis on sarnane sellega, mida kohaldatakse selliste õigusrikkumiste järelmeetmete puhul, kasutades selliseid vahendeid nagu näiteks vajaduse korral tähtitud kirjade saatmine. See võimaldab kõnealusel isikul teabele adekvaatselt reageerida, eelkõige küsida lisateavet, tasuda rahatrahvi või kasutada oma õigust kaitsele, eriti kui isiku tuvastamisel on

tehtud viga. Edasist menetlust reguleerivad asjakohased õigusaktid, sealhulgas vastastikuse õigusabi andmist ja vastastikuse tunnustamise kohaldamist käsitlevad õigusaktid, näiteks nõukogu raamotsus 2005/214/JSK¹¹.

- (15) Liikmesriigid peaksid kaaluma võimalust pakkuda õigusrikkumise toimepanemiskoha liikmesriigi saadetud teatise adekvaatset tõlget, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2010/64/EL¹².
- (16) Et edendada liiklusohutuspoliitikat, mille eesmärgiks on kõigi liidu liiklejate kaitstuse kõrge tase ja milles võetakse arvesse liidu piires väga erinevaid olusid, peaksid liikmesriigid toimima liikluseeskirjade suurema ühtlustamise ja liikmesriikidevahelise jõustamise nimel, ilma et see piiraks rangema poliitika ja rangemate seaduste kohaldamist. Käesoleva direktiivi kohaldamise kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule saadetava aruande raames peaks komisjon uurima vajadust koostada ühtsed standardid võrreldavate meetodite, tegevustavade ja miinimumnõuete kehtestamiseks liidu tasandil, võttes seejuures arvesse rahvusvahelist koostööd ja kehtivaid kokkuleppeid liiklusohutuse valdkonnas, eelkõige 8. novembri 1968. aasta maanteeliiklust käsitlevat Viini konventsiooni.
- (17) Käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides Euroopa Parlamendile ja nõukogule saadetava aruande raames peaks komisjon uurima, kas liikmesriigid vajavad rahatrahvide maksmata jätmise korral ühtseid kriteeriume selliste järelkontrolli menetluste kohta, mis oleksid kooskõlas liikmesriikide õigusaktide ja menetlustega. Kõnealuses aruandes peaks komisjon käsitlema selliseid küsimusi nagu liikmesriikide pädevate asutuste vaheline kord selliste lõplike otsuste edastamiseks, millega määratakse karistus ja/või rahatrahv, ning samuti kord, millega tagatakse lõplike otsuste tunnustamine ja täitmine.
- (18) Käesoleva direktiivi läbivaatamiseks valmistudes peaks komisjon konsulteerima asjaomaste sidusrühmadega nagu liiklusohutus- ja õiguskaitseasutused ning õnnetusohvrite ühendused ja muud liiklusohutuse alal tegevad valitsusvälised organisatsioonid.
- (19) Tihedam õiguskaitseasutuste vaheline koostöö peaks käima käsikäes põhiõiguste austamisega (eelkõige õigus eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele), mis tagatakse andmekaitse erikorraga, mille juures tuleks eriti arvestada interneti teel andmebaasile piiriülese juurdepääsu eripära. On vaja, et loodav rakendustarkvara tagaks teabevahetuse turvalisuse ja edastatavate andmete konfidentsiaalsuse. Käesoleva direktiivi kohaselt kogutud andmeid peaks saama kasutada üksnes käesoleva direktiivi eesmärkide täitmiseks. Liikmesriigid peaksid täitma andmete kasutamise ja ajutise säilitamise tingimustega seotud kohustusi.
- (20) Käesoleva direktiiviga ettenähtud isikuandmete töötlemine on vajalik ja põhjendatud käesoleva direktiiviga liiklusohutuse valdkonnas taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamisel, nimelt selles, et tagada kõigi liidu

¹¹ Nõukogu raamotsus 2005/214/JSK, 24. oktoober 2005, konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 76, 22.3.2005, lk 16).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/64/EL, 20. oktoober 2010, õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

liiklejate kaitstuse kõrge tase, hõlbustada piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta ning seeläbi karistuste jõustamist. Sellega ei ületata piire, mida nõuab proportsionaalsuse põhimõtte järgimine.

- (21) Õigusrikkuja isiku kindlakstegemisega seotud andmed on tema isikuandmed. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ¹³ kohaldatakse käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalike töötlemistegevuste suhtes. Ilma et see piiraks asjaomase liikmesriigi edasikaebamise menetlusnõuete järgimist või hüvitusmehhanismide kasutamist, tuleks andmesubjektile õigusrikkumisest teada andes teda teavitada ka õigustest seoses isikuandmete kättesaamise, parandamise ja kustutamisega ning andmete seadusjärgse maksimaalse säilitamisajaga, ning tal peaks olema õigus lasta vigased isikuandmed parandada või ebaseaduslikult talletatud andmed viivitamata kustutada.
- (22) Kolmandatel riikidel peaks olema võimalik osaleda sõidukite riiklike registreerimisandmete vahetamises, kui nad on sõlminud liiduga sellekohase kokkuleppe. Selline kokkulepe peaks sisaldama vajalikke andmekaitset käsitlevaid sätteid.
- (23) Käesoleva direktiiviga toetatakse põhiõigusi ja põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, nagu era- ja perekonnaelu austamine, isikuandmete kaitse, õigus õiglasele kohtulikule arutamisele, süütuse presumpatsioon ja kaitseõigus. Käesolevat direktiivi tuleb rakendada kooskõlas nimetatud õiguste ja põhimõtetega.
- (24) Koostalitlusvõimeliste vahendite abil toimuva liikmesriikidevahelise teabevahetuse eesmärgi saavutamiseks peaks komisjonil olema kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et võtta arvesse otsuste 2008/615/JSK ja 2008/616/JSK asjakohaseid muudatusi, või kui vajadus selleks tuleneb liidu õigusaktidest, mis on vahetult seotud I lisa ajakohastamisega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (25) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta¹⁴ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu selgitavat dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et kõnealuste dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (26) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tagada kõigi liidu liiklejate kaitstuse kõrge tase, hõlbustada piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta, juhul kui õigusrikkumine on toime pandud sõidukiga, mis on registreeritud muus liikmesriigis kui liikmesriik, milles pandi toime

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 95/46/EÜ, 24. oktoober 1995, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

¹⁴ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

õigusrikkumine,, ei suuda liikmesriigid piisaval viisil saavutada ning meetme ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (27) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001¹⁵ artikli 28 lõikele 2 ning ta esitas oma arvamuse [...] ¹⁶,

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 45/2001, 18. detsember 2000, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

¹⁶ [...]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada kõigi liidu liiklejate kaitstuse kõrge tase sellega, et hõlbustatakse piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta ning seeläbi karistuste jõustamist, juhul kui need õigusrikkumised on toime pandud sõidukiga, mis on registreeritud muus liikmesriigis kui see, milles pandi toime õigusrikkumine.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmiste liiklusohutusnõuete rikkumiste korral:

- (a) lubatud sõidukiiruse ületamine,
- (b) turvavöö kinnitamata jätmine,
- (c) foori punase tule eiramine,
- (d) sõiduki juhtimine alkoholihoobes,
- (e) sõiduki juhtimine narkojoobes,
- (f) kiivri mittekasutamine,
- (g) keelatud sõiduraja kasutamine,
- (h) mobiiltelefoni või muu sidevahendiebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „sõiduk” – igasugune mootorsõiduk, sealhulgas mootorratas, mida tavaliselt kasutatakse inimeste või kaupade vedamiseks teedel;
- (b) „õigusrikkumise toimepanemise liikmesriik” – liikmesriik, kus õigusrikkumine toime pandi;
- (c) „registreerinud liikmesriik” – liikmesriik, kus õigusrikkumises osalenud sõiduk on registreeritud;
- (d) „lubatud sõidukiiruse ületamine” – õigusrikkumise toimepanemise riigis asjaomasel teel või asjaomase sõidukitüübi puhul kehtiva lubatud suurima sõidukiiruse ületamine;

- (e) „turvavöö kinnitamata jätmine” – nõukogu direktiivis 91/671/EMÜ¹⁷ või õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi õigusaktides sätestatud turvavöö kinnitamise või lapse turvasüsteemi kasutamise nõude eiramine;
- (f) „foori punase tule eiramine” – foori punase tule või muu peatumissignaali alt läbisõitmine vastavalt kõnealuse õigusrikkumise määratlusele õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi õigusaktides;
- (g) „sõiduki juhtimine alkoholijoobes” – sõiduki juhtimine alkoholi mõju all vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi õigusaktides;
- (h) „sõiduki juhtimine narkojoobes” – sõiduki juhtimine narkootikumi või muu samaväärse toimega aine mõju all vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi õigusaktides;
- (i) „kiivri mittekasutamine” – kiivri mittekasutamine vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi õigusaktides;
- (j) „keelatud sõiduraja kasutamine” – tee osa (eriolukorras kasutatav rada, ühissõidukirada, liiklusummiku või teetööde tõttu suletud rada) ebaseaduslik kasutamine vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi õigusaktides;
- (k) „mobiiltelefoni või muu sidevahendi ebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal” – mobiiltelefoni või muu sidevahendi ebaseaduslik kasutamine juhtimise ajal vastavalt määratlusele õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi õigusaktides;
- (l) „riiklik kontaktpunkt” – sõidukite riiklike registreerimisandmete vahetamiseks määratud pädev asutus;
- (m) „automatiseeritud otsing” – sidusjuurdepääs ühe, mitme või kõikide liikmesriikide või osalisriikide andmebaasidele otsingu sooritamiseks;
- (n) „sõiduki valdaja” – isik, kelle nimele sõiduk on registreeritud vastavalt määratlusele registreerinud liikmesriigi õigusaktides.

Artikkel 4

Liikmesriikidevahelise teabevahetuse kord

1. Artiklis 2 osutatud liiklusohutusnõuete rikkumise uurimise eesmärgil võimaldavad liikmesriigid käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teiste liikmesriikide riiklikele kontaktpunktidele juurdepääsu järgmistele sõidukite riiklikele registreerimisandmetele koos õigusega sooritada automatiseeritud otsingut järgmise kohta:

- (a) sõidukitega seotud andmed ning
- (b) sõidukite omanike või valdajatega seotud andmed.

¹⁷

Nõukogu direktiiv 91/671/EMÜ, 16. detsember 1991, turvavööde ja lapse turvasüsteemide kohustusliku kasutamise kohta sõidukites (EÜT L 373, 31.12.1991, lk 26).

Punktides a ja b osutatud andmekategooriates sisalduv teave, mis on vajalik otsingu sooritamiseks, vastab I lisa sätetatu.

2. Lõike 1 kohaseks andmete vahetamiseks määrab iga liikmesriik riikliku kontaktpunkti. Riiklike kontaktpunktide volituste reguleerimisel kohaldatakse asjaomase liikmesriigi siseriiklikku õigust.

3. Väljamineva taotluse alusel sooritatava otsingu viib läbi õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi riiklik kontaktpunkt, kasutades täielikku registreerimisnumbrit.

Kõnealused otsingud sooritatakse otsuse 2008/616/JSK lisa 3. peatüki punktides 2 ja 3 kirjeldatud korra kohaselt.

Vastavalt käesolevale direktiivile kasutab õigusrikkumise toimepanemise liikmesriik saadud andmeid selleks, et välja selgitada isik, kes on vastutav artiklis 2 loetletud liiklusohutusnõuete rikkumise eest.

4. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada teabevahetuse toimimine koostalitlusvõimeliste elektrooniliste vahendite kaudu, kuid tagavad samas, et ei vahetataks muude andmebaaside andmeid. Liikmesriigid tagavad, et teabevahetus toimub võimalikult kulutõhusal ja turvalisel viisil ning tagavad edastatavate andmete turvalisuse ja kaitse, kasutades olemasolevat rakendustarkvara, näiteks otsuse 2008/616/JHA artiklis 15 osutatud tarkvara, ning sellise rakendustarkvara muudetud versioone. Rakendustarkvara muudetud versioonid võimaldavad nii võrgus reaajas toimuvat kui ka pakettide kaupa toimuvat andmevahetust, kusjuures viimasel juhul on võimalik mitme päringu ja vastuse edastamine ühes sõnumis.

5. Iga liikmesriik kannab ise lõikes 4 osutatud rakendustarkvara haldamise, kasutamise ja hooldamisega seotud kulud.

Artikkel 5

Teatis liiklusohutusnõuete rikkumise kohta

1. Õigusrikkumise toimepanemise liikmesriik otsustab, kas alustada järelmenetlust artiklis 2 loetletud liiklusohutusnõuete rikkumise puhul või mitte.

Kui õigusrikkumise toimepanemise liikmesriik otsustab sellist menetlust alustada, teavitab ta sellest vastavalt oma siseriiklikule õigusele sõiduki omanikku, valdajat või muud tuvastatud isikut, keda kahtlustatakse liiklusohutusnõuete rikkumises.

Kui siseriiklik õigus seda ette näeb, teavitab ta muu hulgas sellise teo õiguslikest tagajärgedest õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigis vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele.

2. Kui õigusrikkumise toimepanemise liikmesriik saadab sõiduki omanikule, valdajale või muule tuvastatud isikule, keda kahtlustatakse liiklusohutusnõuete rikkumises, teatise, lisab ta kooskõlas oma siseriikliku õigusega sellele kogu asjakohase teabe (nimelt sellise liiklusohutusnõuete rikkumise olemus, õigusrikkumise toimepanemise koht, kuupäev ja kellaeg, rikutud siseriiklike õigusaktide nimetus ja karistus) ning vajaduse korral teabe selle kohta, millise

seadmega tuvastati õigusrikkumine. Sel puhul võib õigusrikkumise toimepanemise liikmesriik kasutada II lisas esitatud vormi.

3. Kui õigusrikkumise toimepanemise liikmesriik otsustab alustada järelmenetlust artiklis 2 loetletud liiklusohutusnõuete rikkumise suhtes, saadab õigusrikkumise toimepanemise liikmesriik põhiõiguste tagamiseks teatise keeles, milles on välja antud sõiduki registreerimisdokument (kui see on teada) või registreerinud liikmesriigi ühes ametlikus keeles.

Artikkel 6

Liikmesriikide aruandlus komisjonile

Liikmesriigid saadavad komisjonile üksikasjaliku aruande hiljemalt 6. maiks 2016 ja seejärel iga kahe aasta tagant.

Kõnealuses üksikasjalikus aruandes märgitakse õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi poolt tema territooriumil toimepandud õigusrikkumiste järel sooritatud ja registreerinud liikmesriigi riiklikule kontaktpunktile saadetud automatiseeritud otsingute arv, samuti sellise rikkumiste liik, mille kohta taotlused saadeti, ning täitmata jäänud taotluste arv.

Üksikasjalikus aruandes kirjeldatakse ka liiklusohutusnõuete rikkumiste järelmeetmete üleriigilist hetkeseisu, võttes aluseks selliste õigusrikkumiste hulga, mille kohta saadeti välja teatised.

Artikkel 7

Andmekaitse

1. Käesoleva direktiivi kohaselt töödeldavate isikuandmete suhtes kohaldatakse direktiivi 95/46/EÜ andmekaitset käsitlevaid sätteid.

2. Eelkõige tagavad kõik liikmesriigid sobiva aja jooksul kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artiklitega 6 ja 12 käesoleva direktiivi kohaselt töödeldavate isikuandmete parandamise, kui need on ebatäpsed, või kustutamise või blokeerimise, kui need ei ole enam vajalikud, samuti kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 6 andmete säilitamise tähtaja määramise.

Lisaks tagavad liikmesriigid, et kõiki käesoleva direktiivi kohaselt töödeldavaid isikuandmeid kasutatakse üksnes artiklis 1 nimetatud eesmärgil ning et andmesubjektidel on samad õigused saada teavet, pääseda andmetele ligi, neid parandada, kustutada ja blokeerida, saada hüvitist ja pöörduda kohtusse, nagu on ette nähtud direktiivi 95/46/EÜ asjaomaste sätete rakendamiseks vastu võetud siseriiklikes õigusaktides.

3. Kõigil asjaomastel isikutel on õigus saada teavet selle kohta, millised registreerinud liikmesriigis talletatud isikuandmed (k.a taotluse kuupäev ja õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigi pädev asutus) edastati õigusrikkumise toimepanemise liikmesriigile.

Artikkel 8

Teave liiklejatele liidus

1. Komisjon teeb oma veebisaidil kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes kättesaadavaks ülevaate liikmesriikides kehtivatest eeskirjadest käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkonnas. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe kõnealuste eeskirjade kohta.
2. Liikmesriigid edastavad liiklejatele vajaliku teabe nende territooriumil kehtivate eeskirjade ja käesoleva direktiivi rakendamise meetmete kohta koostöös muu hulgas selliste organisatsioonidega nagu liiklusohutusega tegelevad ametiasutused, liiklusohutuse alal tegevad valitsusvälised organisatsioonid ja autoklubid.

Artikkel 9

Delegeeritud õigusaktid

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 10 vastu delegeeritud õigusakte tehnika arengust tingitud muudatuste tegemiseks I lisa, et võtta arvesse otsuste 2008/615/JSK ja 2008/616/JSK asjakohaseid muudatusi, või kui vajadus selleks tuleneb liidu õigusaktidest, mis on vahetult seotud I lisa ajakohastamisega.

Artikkel 10

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 9 osutatud volitus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva direktiivi avaldamise kuupäevast]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artiklis 9 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist

komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 11

Direktiivi läbivaatamine

Komisjon esitab hiljemalt 7. novembriks 2016 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides. Oma aruandes käsitleb komisjon eelkõige järgmisi aspekte ning esitab vajaduse korral nende kohta ettepanekud:

- hinnang selle kohta, kas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse tuleks lisada muid liiklusohutusnõuete rikkumisi;
- hinnang käesoleva direktiivi tulemuslikkuse kohta liiklussurmade arvu vähendamisel ELi teedel;
- hinnang selle kohta, kas liiklusohutuse automaatsete kontrolliseadmete ja menetluste jaoks on vaja koostada ühtsed standardid. Sellega seoses palutakse komisjonil koostada ühise transpordipoliitika raames liidu tasandil liiklusohutuse suunised, et võrreldavate meetodite ja tavade abil tagada liikluseeskirjade ühtsem jõustamine liikmesriikides. Suunistes võiks käsitleda vähemalt lubatud sõidukiiruse ületamist, sõiduki juhtimist alkoholijoobes, turvavöö kinnitamata jätmist ja punase fooritule eiramist;
- hinnang selle kohta, kas on vaja tugevdada kõigi asjakohaste ELi tegevuspoliitikate, sealhulgas ühise transpordipoliitika raames liiklusohutusnõuete rikkumise eest määratud karistuste jõustamist, pakkudes ühtlasi välja rahatrahvide maksmata jätmise korral rakendatavate järeلمenetluste ühtsed kriteeriumid;
- vajaduse korral liikluseeskirjade ühtlustamise võimalused;
- hinnang artikli 4 lõikes 4 osutatud rakendustarkvarale, eesmärgiga tagada käesoleva direktiivi nõuetekohane rakendamine ning tulemuslik, kiire, turvaline ja konfidentsiaalne sõidukite riiklike registreerimisandmete vahetamine.

Artikkel 12

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 6. maiks 2015. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile..

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 14

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja